

MEMORANDUM

N.A.V. DE VERKIEZINGEN VAN 9 JUNI 2024

HUBERTUS VERENIGING VLAANDEREN

HVV PLEIT VOOR EEN BELEID DAT GEBASEERD IS OP WETENSCHAPPELIJKE INZICHTEN EN EEN CONSTRUCTIEVE DIALOOG TUSSEN ALLE BETROKKEN PARTIJEN

Voor u ligt het memorandum van Hubertus Vereniging Vlaanderen (HVV) naar aanleiding van de Vlaamse verkiezingen van 9 juni 2024. HVV is de grootste jachtorganisatie in Vlaanderen en verbindt meer dan 7.350 jagers en 179 van de 180 erkende wildbeheereenheden. Naast de verdediging van de belangen van jagers en wildbeheereenheden beoogt de vereniging hen ook optimaal bij te staan met adviesverlening en administratieve ondersteuning.

Jagen in Vlaanderen in de 21ste eeuw is een maatschappelijk geladen thema. De opvattingen over de wenselijkheid van de jacht en de uitvoering ervan lopen zeer sterk uit elkaar. Sommigen wijzen jacht in al zijn facetten af en beschouwen het als maatschappelijk onacceptabel in een steeds meer aangetaste natuur. Anderen beschouwen jagers als een cruciale schakel in het natuurbehoud. Jacht is voor hen een ecosystemedienst - een vanzelfsprekend onderdeel van het beheren en oogsten van de natuur - en een cruciale schakel in het reduceren van schade door jachtwildsoorten en uitheemse soorten. Tussen beide visies ligt een zeer brede waaier aan opinies.

Onze schaarse open ruimte is de afgelopen jaren ingrijpend veranderd en staat onder druk door ruimtebeslag, biodiversiteits- en habitatverlies, klimaatverandering, water- en luchtverontreiniging, eutrofiëring, impact van uitheemse soorten,... Zowel kwantitatief als kwalitatief is onze biodiversiteit hierdoor afgenomen. Een tekenend voorbeeld is de schrijnende daling van onze weide- en akkerfauna. Jacht kan een deel van de aangehaalde bedreigingen afremmen of wegnemen. Jagers spelen een belangrijke rol bij de duurzame instandhouding van soorten, bij de implementatie van jacht binnen het bredere natuurbeleid en spelen ook een rol als katalysator bij de duurzame vergroening binnen de landbouwsector. Wildbeheer, natuurbehoud en natuurherstel vereisen daarom een zeer belangrijke financiële inspanning van de jager, maar ook een sterke persoonlijke inzet die niet altijd naar zijn juiste waarde wordt geschat. Daarenboven levert jacht een belangrijke economische bijdrage aan onze samenleving.

Om de troeven en toegevoegde waarde van jagers te waarborgen, moet de jachtsector kunnen genieten van een aanmoedigend beleid.

De erkenning van de bijdrage van jagers aan habitat- en biodiversiteitsherstel en het behalen van de Europese natuurdoelen vergt een aantal duidelijke engagementen van overheidswegen. Zo dient beleid zich te baseren op wetenschappelijke inzichten, niet op foutieve en vaak persoonlijke aannames die een eerlijk debat in de weg staan.

Daarom is een volwaardige erkenning van jacht en een duurzaam én maatschappelijk relevant gedeeld medegebruik in de volledige Vlaamse open ruimte van essentieel belang.

De overheid dient jacht in al zijn facetten aan de samenleving uit te leggen in plaats van wantrouwen en polarisatie van het debat te voeden. Gelijkberechtiging, gelijkwaardige behandeling en een volwaardige én constructieve dialoog van en met alle stakeholders in onze open ruimte is hierbij elementair.

HVV streeft een ethische jacht en duurzaam wildbeheer na en veroordeelt sterk alle schendingen van de jachtregelgeving, zoals het illegaal uitzetten van wild. Maar HVV veroordeelt evenzeer de disproportionele maatregelen die in de nasleep van vaststellingen genomen worden: een algemeen jachtverbod op kleinwild in een wildbeheereenheid waarbij onschuldige jagers gestraft worden. HVV vraagt daarom een herziening van de jachtregelgeving waarbij onschuldigen gespaard blijven.

Sedert 2018 ontvangt HVV een jaarlijkse ad nominatum subsidie om de door de overheid opgelegde taakstelling te realiseren. Om haar maatschappelijke dienstverlening naar jagers, wildbeheereenheden en burgers te blijven garanderen verzoekt HVV de Vlaamse overheid tevens het subsidieplafond te verhogen en te koppelen aan een geautomatiseerd indexmechanisme, net zoals aan inkomstenzijde de retributie voor jachtverloven sinds 2023 gekoppeld is aan de index.

Verder in dit memorandum kan u nog verschillende thematische aandachtspunten en 19 vragen terugvinden.

**Namens het Bestuursorgaan
Hubertus Vereniging Vlaanderen**

THEMATISCHE AANDACHTSPUNTEN

Terreinbeherende verenigingen investeerden de voorbije decennia miljoenen euro's in natuurgebieden en weide- en akkervogelbeheer. Desondanks deze inspanningen vertonen veel vogelsoorten, waaronder weidevogels en aan akkerland gebonden fauna al jaren een neerwaartse trend in Europa. De Rode Lijsten tonen aan dat sommige soorten zelfs dreigen te verdwijnen in Vlaanderen op korte termijn. Over het gegeven van predatorcontrole verschillen de meningen zeer sterk. Buitenlandse onderzoeken tonen nochtans aan dat een intensieve predatorcontrole een positieve invloed kan hebben op de reproductie, de najaars- en de voorjaarsstand van deze prooisorten. Praktijkervaring uit Nederland leert ons dat slimme gebiedsinrichting geflankeerd door de effectieve bejaging van roofdieren kan zorgen voor een verachtvoudiging van het aantal weidevogelkuikens dat de volwassen leeftijd bereikt. Het versterken van onze weide- en akkervogelpopulaties is alleen haalbaar als alle stakeholders, inclusief jagers betrokken worden, dezelfde rechten en plichten krijgen, er voldoende geld wordt vrijgemaakt voor gebiedsinrichting en defragmentatie van onze natuur en jagers over effectieve hulpmiddelen en alternatieve jachtmethoden kunnen beschikken om de predatiedruk op onze weide- en akkerfauna te beperken.

Predatorcontrole draagt bij tot een verbetering van de staat van instandhouding van de patrijs (eg. Potts 1986; Tapper et al. 1996; Aebischer & Ewald 2004; Bro et al. 2000). In een experiment rond predatiecontrole vonden Tapper et al. (1996) dat predatiecontrole de populatie significant deed toenemen. De najaarsstand steeg met 75 % als gevolg van de uitvoering van de predatiecontrole. Na drie jaar was een 3,5 keer hogere najaarsstand te noteren in geval predatiecontrole werd uitgevoerd ten opzichte van de situatie zonder predatorcontrole. De voorjaarspopulatie steeg op drie jaar tijd met een factor 2,6 als gevolg van de predatorcontrole. Predatorcontrole vormt een essentieel onderdeel van de diverse geslaagde projecten die in Engeland werden uitgevoerd om de patrijzenpopulatie te laten stijgen.

EEN TOENAME VAN DE PREDATIE DOOR VOS IS ÉÉN VAN DE OORZAKEN VAN DE DALING IN DE HAZENPOPULATIE

Uit verschillende studies bleek een toename van de predatie door vos één van de oorzaken te zijn van de daling in de hazenpopulatie (Tapper & Barnes 1986; Panek & Bresiński 2002; Schmidt et al. 2004). In Zweden werd tot 40% van de jaarlijkse hazenjongen gedood door deze rover (Erlinge et al. 1984). In Polen werd de predatie door vos geschat verantwoordelijk te zijn voor 50 % van alle hazensterfte in de zomer en 30 % van alle hazensterfte in de winter (Goszczyński & Wasilewski 1992). De impact van predatie door vos is groter in hazenpopulaties met een lage densiteit (Panek 2005). Bij verschillende studies resulteerde de uitvoering van een predatorcontrole in een toename van de hazenpopulatie (Tapper et al. 1993; Panek et al. 2006; Reynolds et al. 2010).

Uit een studie van Draycott et al. (2008) blijkt predatie de voornaamste oorzaak te zijn van het verloren gaan van fazantenbroedsels. Het gemiddelde nestsucces was 34 %. Predatie (voornamelijk door vos en zwarte kraai) was verantwoordelijk voor 68 % van alle nestverliezen. Fazanten zijn sterk gevoelig aan predatie, omdat ze vaak in randhabitats vertoeven die ook geprefereerd worden door opportunistische predatoren zoals vos, en omdat ze een lange broedperiode hebben. Predatorcontrole kan de nestpredatie significant laten dalen (Draycott et al. 2008).

PREDATIE

Ook weidevogels en diverse andere groundbroeders (niet-jachtwildsoorten) blijken gevoelig voor predatie van vos en steenmarter (Gibbons et al. 2007). De studie van Oosterveld (2011) ging in de literatuur na hoe groot de impact van predatie op weidevogels moet ingeschat worden. Ongeveer drie kwart (20 van de 26) van de studies die de rol van predatie in relatie met andere verliesoorzaken en totale reproductie en/of aantalsveranderingen analyseerden duiden predatie op nesten of kuikens aan als de belangrijkste oorzaak van het gebrek aan reproductie en/of de populatieafname gedurende de laatste 20-30 jaar. Predatie wordt in recente jaren meer en meer aangeduid als een belangrijke oorzaak voor de slechte voortplantingsresultaten van weidevogels (oa. Chylarecki et al. 2006; Mac Donald & Bolton 2008; Teunissen et al. 2008; Bellebaum & Bock 2009; Oosterveld 2011).

**IN ZWEDEN WERD TOT 40 %
VAN DE JAARLIJKSE
HAZENPRODUCTIE AAN
JONGEN GEDOOD DOOR DE
VOS EN IN POLEN LAG DAT
GETAL AAN 50%**

Predatie wordt soms genoemd als een factor van betekenis bij de achteruitgang van de broedpopulatie van de wilde eend (o.a. Laubergs & Viksne 2004; Viksne et al. 2010 en Söderquist 2012 in van den Bremer et al. 2015). Het nestsucces van verschillende groundbroedende eenden kan significant verbeteren door een intensieve bestrijding van predatoren (van den Bremer et al. 2015).

Uit de wetenschappelijke literatuur blijkt dat predatorcontrole vaak een positief effect heeft op het broedsucces/voortplantingssucces en op het populatieniveau van groundbroeders op het einde van het broedseizoen (e.g. Côté en Sutherland 1996; Bolton et al. 2007; Gibbons et al. 2007). Daarnaast zijn ook verschillende studies bekend die een positief effect aantonen van predatorcontrole op de broedpopulatie van groundbroedende soorten, onder andere bij Kievit en wulp (e.g. Fletcher et al. 2010; Gibbons et al. 2007).

De voortplantingsperiode vormt de meest kritieke periode voor de populatie van de diverse prooi-soorten. Predatieverliezen tijdens deze periode kunnen een grote impact hebben op de populatie van de soort. Een predatorcontrole die zich toespitst op het verminderen van de predatiedruk tijdens het voortplantingsseizoen zal het beste resultaat opleveren. Een bejaging die zich enkel en alleen toespitst op de herfst mist in veel gevallen de nodige efficiëntie (Porthuis 2015). De toepassing van een bijzondere jacht is daarom ook opportuun ter bescherming van de wilde fauna.

Een meta-analyse uit 2013 (Loss et al., The impact of free-ranging domestic cats on wildlife of the United States, 2013) die de impact van kattenpredatie op fauna in de Verenigde Staten onderzocht, onthult verontrustende cijfers over de sterfte van vogels en zoogdieren veroorzaakt door vrij rondlopende huiskatten.

Volgens de studie worden jaarlijks naar schatting 1.3–4.0 miljard vogels en 6.3–22.3 miljard zoogdieren gedood door vrij rondlopende huiskatten in de Verenigde Staten, waarbij verwilderde katten zonder eigenaar de meerderheid van de sterfte veroorzaken. De studie schat dat 69% van deze vogelsterfte en 89% van deze zoogdierensterfte wordt veroorzaakt door verwilderde katten. Deze cijfers overtreffen aanzienlijk eerdere schattingen van kattenpredatie op fauna en blijken zelfs alle andere door de mens veroorzaakte bronnen van sterfte van Amerikaanse vogels en zoogdieren te overstijgen.

Een zorgwekkende conclusie uit het Amerikaanse onderzoek is dat inheemse soorten het merendeel van de vogels vormen die door katten worden gedood, waarbij slechts 33% van de geïdentificeerde vogelprooien behoort tot niet-inheemse soorten. Voor zoogdieren is het patroon van predatie op inheemse en niet-inheemse soorten minder duidelijk en lijkt te variëren afhankelijk van het landschapstype.

Ook in Australië kwam men tot analoge bevindingen. Verwilderde katten doden daar jaarlijks ongeveer 2 miljard kleine zoogdieren, vogels, reptielen en amfibieën. Huiskatten zorgen daarbovenop nog voor een additionele sterfte van ongeveer 390 miljoen kleine zoogdieren, vogels en reptielen.

Hoewel de genoemde studies specifiek gericht zijn op de Verenigde Staten en Australië, valt te verwachten dat soortgelijke problemen zich ook in onze regio voordoen. Het is van groot belang dat er aandacht wordt besteed aan het beheer van zowel huiskatten als verwilderde katten, met een specifieke focus op het beschermen van onze inheemse fauna. In het licht van deze alarmerende bevindingen roepen wij dringend op tot wetenschappelijk onderbouwd beleid en effectieve maatregelen om de impact van verwilderde katten in Vlaanderen te verminderen. De huidige regeling is niet werkbaar omdat asielen de door jagers aangeleverde verwilderde katten weigeren te aanvaarden.

1

HUBERTUS VERENIGING VLAANDEREN VRAAGT EEN VERRUIMING VAN DE JACHTMOGELIJKHEDEN OP VOS EN STEENMARTER IN VLAANDEREN, CONFORM DE MOGELIJKHEDEN UIT ONZE BUURLANDEN, EN EEN WERKBARE REGELGEVING WAT BETREFT DE BESTRIJDING VAN DE VERWILDERDE KAT.

HUBERTUS VERENIGING VLAANDEREN VRAAGT EVENEENS EEN BESTENDIGING VAN DE STUDIE DIE DE PREDATIEDRUK OP KWETSBAAR JACHTWILDSOORTEN IN HET BIJZONDER EN WILDE FAUNA IN HET ALGEMEEN IN KAART BRENGT.

TOT SLOT VRAAGT HUBERTUS VERENIGING VLAANDEREN IN HET BIJZONDER HET VOORZIEN VAN BIJZONDERE JACHT BIJ NACHT OP VOS, ALSOOK BOUWJACHT OP VOS BUITEN DE SCHOONTIJD.

KRAAIACHTIGEN

Studies (Fletcher, Madden,...) tonen aan dat de 'kraaiachtigen' (in hoofdzaak de zwarte kraai en de ekster) door predatie zorgen voor een schade aan wilde fauna en flora en ecologische processen en habitats. Daarnaast zorgen de kauw, de zwarte kraai, de ekster en de gaai voor belangrijke schade aan landbouwgewassen en fruitteelt. Uit deze studies blijkt dat bepaalde soorten het aanzienlijk beter doen wanneer predatorcontrole wordt uitgevoerd op zwarte kraai en ekster. Ook bij het voorkomen van landbouwschade is de bestrijding van zwarte kraai, ekster, gaai en kauw van fundamenteel belang, er treedt immers snel gewenning op tegen de schadepreventieve maatregelen die landbouwers nemen.

De dienst AVES (de afdeling Adviezen, Vergunningen, Erkenningen en Subsidies) binnen het Agentschap voor Natuur en Bos weigert sedert medio 2023 om afwijkingsvergunningen op de bestrijding van rechtbekken af te leveren omdat de huidige praktijk binnen de dienst AVES niet in overeenstemming zou zijn met de Europese regelgeving, de Europese rechtspraak en met de richtsnoeren van de Europese Commissie. Volgens diezelfde dienst zou de schade die deze soorten aanrichten passen binnen de ecologische processen.

Het behandelen van de afwijkingsvergunningen zorgt daarenboven voor veel werklast bij het Agentschap voor Natuur en Bos.

De Europese Vogelrichtlijn staat toe dat er op de in bijlage II vermelde soorten mag gejaagd worden, vanwege hun populatieniveau, hun geografische verspreiding en de omvang van hun voortplanting in de hele Gemeenschap. De lidstaten moeten er evenwel op toezien dat de jacht op deze soorten de pogingen tot instandhouding van deze soorten die in hun verspreidingsgebied worden ondernomen, niet in gevaar brengt.

Het rapport *'Broedvogels in Vlaanderen 2013-2018. Recente status en trends van in Vlaanderen broedende vogelsoorten'* synthetiseert de resultaten van de projecten 'Algemene Broedvogels Vlaanderen' en 'Bijzondere Broedvogels Vlaanderen' voor de periode 2013-2018. Daaruit blijkt dat de populatie van zwarte kraai en kauw tussen 2007 en 2018 gestegen is met respectievelijk 43% en 176%. De populatie van ekster en gaai blijkt te stabiliseren. Dit staat in schril contrast met de trend van veel van de 182 andere vogelsoorten die in het rapport aan bod komen. Predatie door voornoemde soorten zal daar ongetwijfeld toe bijgedragen hebben. De bestrijding die tot voorheen intensief werd uitgevoerd heeft dus geenszins een negatieve impact gehad op de gunstige staat van instandhouding van de voornoemde soorten.

Op de in bijlage II, deel B, van de Vogelrichtlijn genoemde soorten mag alleen worden gejaagd in de lidstaten waarbij deze soorten zijn vermeld. Voor België staan gaai, ekster en zwarte kraai aangekruist. Er mag dus gejaagd worden op deze soorten wanneer de soorten zijn opgenomen in de Vlaamse jachtregelgeving.

2

GEZIEN HET GUNSTIGE POPULATIENIVEAU VAN GAAI, EKSTER EN ZWARTE KRAAI PLEIT HUBERTUS VERENIGING VLAANDEREN VOOR HET OPNEMEN VAN VOORNOEMDE SOORTEN IN ARTIKEL 3 VAN HET JACHTDECREET VAN 24 JULI 1991 EN HET VOORZIEN VAN RUIME JACHTOPENINGSTIJD VOOR DEZE SOORTEN IN HET JACHTOPENINGSBESLUIT VAN 28 JUNI 2013.

GELIJKBERECHTING

Een aantal diersoorten, zoals ganzen, everzwijnen, reeën en een aantal carnivoren profiteert van een veranderend landschap. Ze bevolken hierdoor Vlaanderen in grotere getale en zorgen voor steeds meer schade in het verkeer en aan gewassen, vee, bossen, ecologische processen en eigendommen. Deze soorten hebben hun eigen natuurwaarde en bieden tegelijkertijd een belevingswaarde aan de zachte recreant. De balans bewaren tussen deze vaak tegenstrijdige belangen is geen eenvoudige taak. Net in dat spanningsveld bevindt zich de Vlaamse jager.

Het soortenschadebesluit voorziet vandaag een regeling waarbij schade aangericht door wilde fauna uit reservaten uitgekeerd wordt uit het Minafonds. Schade door jachtwildsoorten buiten reservaten valt voor rekening van de jager. Gezien de hoge migratiegradiënt van onder meer ganzen en everzwijnen is lokale schade niet altijd te wijten aan wanbeheer, waardoor een lokale jager niet aansprakelijk zou mogen gesteld worden.

EEN AANTAL DIERSOORTEN PROFITEERT VAN EEN VERANDEREND LANDSCHAP. ZE BEVOLKEN VLAANDEREN IN GROTERE GETALE EN ZORGEN ZO VOOR STEEDS MEER SCHADE IN HET VERKEER EN AAN GEWASSEN, VEE, BOSSEN, ECOLOGISCHE PROCESSEN EN EIGENDOMMEN.

3

HUBERTUS VERENIGING VLAANDEREN VRAAGT EEN UNIFORME TOEPASSING VAN DE BEOORDELINGSCRITERIA IN DE SOORTENSCHADEREGELING, EEN GELIJKBERECHTIGING VAN ALLE SCHADELIJDERS DIE SCHADE ONDERVINDEN DOOR WILDE FAUNA EN EEN ONDERZOEK OF TEELTEN KUNNEN VERZEKERD WORDEN TEGEN WILDSCHADE NAAR ANALOGIE MET DE BREDE WEERSVERZEKERING.

Jagers ontplooiën net als natuurorganisaties waardevolle initiatieven die bijdragen tot habitat- en soortenherstel.

Enkele voorbeelden van dergelijke natuurbehoudsinspanningen zijn het inzaaien van wildakkers, het aanleggen van keverbanken of het aanplanten van hagen. Deze inspanningen resulteerden in opmerkelijke cijfers. Waar jagers inspanningen leverden om de biodiversiteit te verbeteren werd de achteruitgang van patrijs meteen een halt toegeroepen.

Temeer: de patrijs is een paraplu-soort. Dat wil zeggen: waar de patrijs goed gedijt, daar staan ook andere soorten sterk – gaande van insecten tot fazanten en hazen, tot bepaalde roofvogels zoals de grauwe kiekendief.

Natuurbehoudsinspanningen hebben dus rechtstreeks een positief effect op de patrijs en andere faunasoorten.

Stimuleer de mogelijkheid voor jagers, landbouwers en landeigenaars om natuurbehoudsdoelen zelf te realiseren, binnen een flexibele maatregelenpakket.

4

**HUBERTUS VERENIGING
VLAANDEREN VRAAGT DE
INZET VAN LAAGDREMPELIGE
EN FLEXIBELE
BEHEEROVEREENKOMSTEN, OP
MAAT VAN LANDBOUWER EN
JAGER. HUBERTUS
VERENIGING VLAANDEREN
VRAAGT HIERTOE EEN
VERHOOGING VAN DE BASIS- EN
OPPERVLAKTESUBSIDIE EN DE
PROJECTSUBSIDIE VOOR DE
WILDBEHEERENHEDEN EN
DIE TE KOPPELEN AAN EEN
GEAUTOMATISEERD
INDEXMECHANISME, NET
ZOALS AAN INKOMSTENZIJD
DE RETRIBUTIE VOOR
JACHTVERLOVEN SINDE 2023
GEKOPPELD IS AAN DE INDEX.**

**HUBERTUS VERENIGING
VLAANDEREN VRAAGT OM
EEN REGELING OF ARTIKEL
OP TE NEMEN IN HET
BESLUIT TOT BEPALING VAN
STEDENBOUWKUNDIGE
HANDELINGEN WAARVOOR
GEEN OMGEVINGS-
VERGUNNING NODIG IS
(VRIJSTELLINGENBESLUIT)
VAN 10 SEPTEMBER 2010 DIE
JAGERS VRIJSTELT VAN EEN
OMGEVINGSVERGUNNING
VOOR INSTALLATIES OF
STRUCTUREN DIE
TOEGESTAAN ZIJN VOLGENS
DE JACHTREGELGEVING.**

De laatste decennia steeg de everzwijnenpopulatie in Noordwest-Europa fel. In het licht van Afrikaanse varkenspest en het oplopend aantal schadegevallen aan landbouwteelten en eigendommen verwachten overheden, burgers en landbouworganisaties dat jagers de everzwijnenpopulatie binnen de perken weten te houden. Ook reewild komt stilaan overal in Vlaanderen voor. Beide soorten worden vaak en het veiligst bejaagd vanop een jachtkansel. Het plaatsen van een jachtkansel buiten een agrarisch gebied in ruime zin is onderworpen aan een omgevingsvergunning.

Predatiedruk heeft een enorme impact op bepaalde prooisorten. Om die reden werd het gebruik van bepaalde middelen toegestaan. Sommige middelen, zoals bijvoorbeeld betonbuisvallen, hebben een vrijwel permanent karakter in het buitengebied. Wanneer de overheid het gebruik van diverse middelen toestaat voor de jacht, verwachten jagers natuurlijk de nodige rechtszekerheid, het betreft immers een aanzienlijke investering.

LEGALISEREN VAN GELUIDDEMPER EN NACHTRICHTKIJKER

Een aantal jaren geleden werd België getroffen door Afrikaanse varkenspest. Ondertussen is de ziekte opgedoken elders in Europa, waaronder in Duitsland. Overheidsdiensten, terreinbeheerders en jagers zetten alles in het werk om de verdere verspreiding van de epidemie te voorkomen. De beste remedie is de verdere geografische verspreiding van het everzwijn in Vlaanderen te voorkomen en elders de populatie binnen de perken te houden, onder meer via bijzondere jacht bij nacht. De inzet van bepaalde hulpmiddelen en methoden zijn volgens de huidige jachtregelgeving en federale wapenwet niet toegestaan en staan een efficiënt en performant everzwijnenbeheer in de weg.

6

**HUBERTUS VERENIGING
VLAANDEREN PLEIT VOOR DE
AFSTEMMING VAN DE
(JACHT)REGELGEVING OP
ACTUELE NODEN UIT DE SECTOR,
ONDER MEER HET LEGALISEREN
VAN GELUIDDEMPERS EN
NACHTRICHTKIJKERS.**

JACHTVERLOF

7

**HUBERTUS VERENIGING
VLAANDEREN VRAAGT DE
INVOERING VAN EEN
DRIEJARIG VLAAMS
JACHTVERLOF NAAST HET
BESTAANDE JACHTVERLOF
DAT ÉÉN JAAR GELDIG IS.**

Heel wat Vlaamse jagers jagen in het buitenland, onder meer in Duitsland, waar de mogelijkheid bestaat om een driejarig Duitse jachtverlof (jagdschein) aan te vragen. Hubertus Vereniging Vlaanderen is voorstander van het invoeren van een driejarig jachtverlof in Vlaanderen. Dat zorgt ten eerste voor minder werklust bij de arrondissementscommissariaten, ten tweede kan een Vlaamse jager op basis hiervan ook een driejarig Duitse jachtverlof aanvragen, iets wat vandaag geweigerd wordt.

Thans gebeurt er jaarlijks een screening naar de gerechtelijke antecedenten bij de afgifte van een jachtverlof. Tegenstanders van een driejarig jachtverlof beweren dat dergelijke screening zal wegvallen, terwijl nu reeds een discretionaire bevoegdheid bij de arrondissementscommissaris rust die hem machtigt om een jachtverlof in te trekken bij vaststelling van onder meer milieumisdrijven en gedragingen van jagers die de openbare orde en veiligheid in het gedrang brengen.

HOUTSNIP

De houtsnip (*Scolopax rusticola*) is een vogel uit de familie van de snipachtigen (*Scolopacidae*). Hun leefgebied strekt zich uit van Noord- en Centraal-Europa over Azië tot in Japan. In Zuid-Europa en Zuid-Azië zijn ze alleen 's winters aanwezig als trekvogel. De houtsnip leeft vooral in naald- en loofbossen. Op wereldschaal wordt de houtsnip door de IUCN als 'niet bedreigd' gecatalogeerd. Vermeersch et al. (2020) stelden een toename vast in de broedpopulatie van de houtsnip in Vlaanderen tussen de jaren 1980 en 2018. Deze conclusie is gebaseerd op de resultaten van de projecten 'Algemene Broedvogels Vlaanderen' en 'Bijzondere Broedvogels Vlaanderen'.

De broedpopulatie van de houtsnip in Europa vertoonde een stabiele trend tussen de jaren 1980 en 2018. Deze beoordeling is gebaseerd op de rapportages van de EU-lidstaten in het kader van Artikel 12 van de Europese Vogelrichtlijn (Naumann et al., 2020). Het is belangrijk om te vermelden dat de houtsnippen in Vlaanderen tijdens de trek- en winterperiode afkomstig zijn van broedgebieden in Scandinavië (Zweden en Finland), de Baltische staten en Rusland. Uit monitoring in deze belangrijke broedgebieden van de Europese populatie blijkt dat de populaties in deze gebieden een stabiele trend vertoonde tussen 1996 en 2010 (Fokin & Blokhin, 2013).

De soort is dus wijdverspreid en bevindt zich dus in een goede staat van instandhouding waardoor een duurzame oogst op de soort geoorloofd is. Het openen van een beperkte jacht op houtsnip in Vlaanderen gedurende het najaar en de winter zal een beperkte impact hebben op de broedpopulatie in Vlaanderen. Deze hypothese wordt gesteund door verschillende redenen.

Allereerst migreert een significant deel van de Vlaamse broedvogels naar overwinteringsgebieden op de Britse eilanden, Frankrijk en het noorden van het Iberisch schiereiland (Van Den Bossche, 1991). Hierdoor blijft er een aanzienlijk kleiner aantal broedvogels achter in Vlaanderen tijdens de winter. Dit op zichzelf beperkt de potentiële impact van de jacht op de regionale broedpopulatie.

Ten tweede is er in Vlaanderen in het najaar een grote instroom van vogels uit noordelijke broedpopulaties. Van Den Bossche (1991) adviseerde om de jacht op houtsnip pas na oktober toe te staan, aangezien de doortrekpiek in Vlaanderen in november plaatsvindt.

**HUBERTUS VERENIGING
VLAANDEREN VRAAGT HET
TOEVOEGEN VAN DE
HOUTSNIP (SCOLOPAX
RUSTICOLA) AAN ARTIKEL 3
VAN HET JACHTDECREET
(JACHTWILDSOORTEN) EN
HET VOORZIEN VAN EEN
BEPERKTE JACHTOPENINGS-
TIJD IN HET BESLUIT VAN
DE VLAAMSE REGERING
BETREFFENDE DE
JACHTOPENINGSTIJDEN IN
HET VLAAMSE GEWEST
(JACHTOPENINGSBESLUIT)
VAN 28 JUNI 2013,
GEKOPPELD AAN EEN
PROTOCOL VOOR HET
VERZAMELEN EN
VERWERKEN VAN DATA VAN
DE SOORT IN VLAANDEREN.**

Afschot oefent een negatieve invloed uit op de omvang van de populatie, maar deze invloed wordt gecompenseerd door het effect van verminderde populatiedichtheid op het reproductieve succes en de sterfte. De gereduceerde populatieomvang impliceert immers een grotere beschikbaarheid van voedselbronnen voor de broedende vogels, wat vervolgens resulteert in verhoogde overlevingskansen en waarschijnlijk verhoogd reproductief succes (Van Den Bossche, 1991). Het compensatorisch effect komt alleen tot uiting wanneer het afschot plaatsvindt vóór of tijdens de periode van verhoogde sterfte, met andere woorden, net voor of gedurende de najaarstrek. In het geval van afschot in het najaar zal het effect op de populatiedynamiek minder significant zijn dan bij jacht vóór of tijdens het broedseizoen.

Het heropenen van een beperkte jacht, al dan niet gekoppeld aan een jaarlijkse 'bag limit' per jager, kan een rol spelen bij het verzamelen van gegevens en het monitoren van houtsnip in Vlaanderen. Door jagers te betrekken bij het verzamelen van informatie over aantallen, verspreiding, gedrag en gezondheid van houtsnippen, kan er een schat aan gegevens worden verzameld die kunnen bijdragen aan de monitoring van deze soort. Dit draagt bij aan het voldoen aan de rapportageverplichtingen van de Europese Vogelrichtlijn, waarin van elke lidstaat accurate gegevens worden verwacht over de status en trends van vogelpopulaties.

BEDREIGDE NESTEN

In 2016 vernietigde de Raad van State de regeling die jagers in staat stelde bedreigde nesten van fazant te redden, uit te broeden en terug los te laten. De jachtsector lanceerde onmiddellijk een voorstel tot reparatiebesluit met herbevestiging van een analoge regeling voor fazant, patrijs en wilde eend, waarbij de jacht op de vrouwelijke dieren van fazant (fazanthen) en wilde eend (eend) gesloten wordt voor zij die de regeling wensen te gebruiken in het volgende jachtseizoen.

Dat voorstel is verenigbaar met de commentaar van de Raad van State en versterkt de natuurbeschermingsgedachte binnen de jachtsector.

9

**HUBERTUS VERENIGING
VLAANDEREN VRAAGT EEN
HERBEVESTIGING VAN DE
REGLING DIE JAGERS IN
STAAT MOET STELLEN OM
BEDREIGDE NESTEN VAN
FAZANT, PATRIJS EN WILDE
EEND TE REDDEN, UIT TE
BROEDEN EN DE JONGE
DIJREN TERUG LOS TE LATEN
EN DAARTOE EEN
RECHTSGROND TE VOORZIEN
IN HET JACHTDECREET.**

IN VLAANDEREN STAAN VEEL VAN DE WATERWILDSOORTEN GECATALOGEERD ALS 'JACHTWILD', TERWIJL DE JACHT OP VEEL SOORTEN NIET GEOPEND IS. HVV IS VAN MENING DAT OOK VLAANDEREN EEN BIJDRAGE MOET KUNNEN LEVEREN AAN HET BEHEER VAN SOORTEN WIENS LEEFGEBIED (INCLUSIEF TREK) OVER VERSCHILLENDE (EUROPESE) LANDEN VOORKOMT. ADAPTIEF BEHEER, INCLUSIEF DE ACCURATE OPVOLGING VAN DE POPULATIE, IS DAARBIJ VAN CRUCIAAL BELANG. DE HUIDIGE REGELGEVING STAAT DIT MOMENTEEL NIET TOE. HVV ROEPT OP OM HIERVOOR EEN OPLOSSING TE BIEDEN EN ADAPTIEF BEHEER ALS RECHTSFIGUUR IN TE SCHRIJVEN IN DE JACHTREGELGEVING. DAARNAAST VRAAGT HVV HET VOORZIEN VAN EEN JACHTOPENINGSTIJD VOOR DE KLEINE RIETGANS, AL DAN NIET BEPERKT TOT BEPAALDE PROVINCIES.

In onze contreien komen tijdens de traditionele trekperiode van ganzen, jaarlijks vele individuen van de kleine rietgans (*Anser brachyrhynchus*) voor. Deze aantallen kende een stijgende trend in de afgelopen jaren door de inspanningen van verschillende Europese lidstaten, wat ongewild ook resulteerde in een negatieve impact op zowel de kwetsbare toendravegetatie op Spitsbergen, als op landbouwgewassen op de trekroutes van deze soort. Omdat de populatieaantallen niet de enige drijvende factor mag zijn in het beschermen van Europese soorten werd onder de vleugels van AEW (The Agreement on the Conservation of African-Eurasian Migratory Waterbirds) een eerste 'Flyway managementplan' opgesteld. In dit plan werd op basis van 'adaptive management' een populatiedoel vooropgesteld. Tegelijkertijd werd de impact op de landbouwactiviteiten gemonitord. Door de accurate opvolging van de verschillende meetbare factoren was het mogelijk om voor alle doelen het gewenste effect te bereiken. Naar voorbeeld van dit managementplan werd ook voor andere waterwildsoorten een gelijkaardig proces uitgewerkt. Dit zowel met als doel om een populatie in te perken als maatregelen uit te werken om een populatie net te laten stijgen.

HANDHAVING

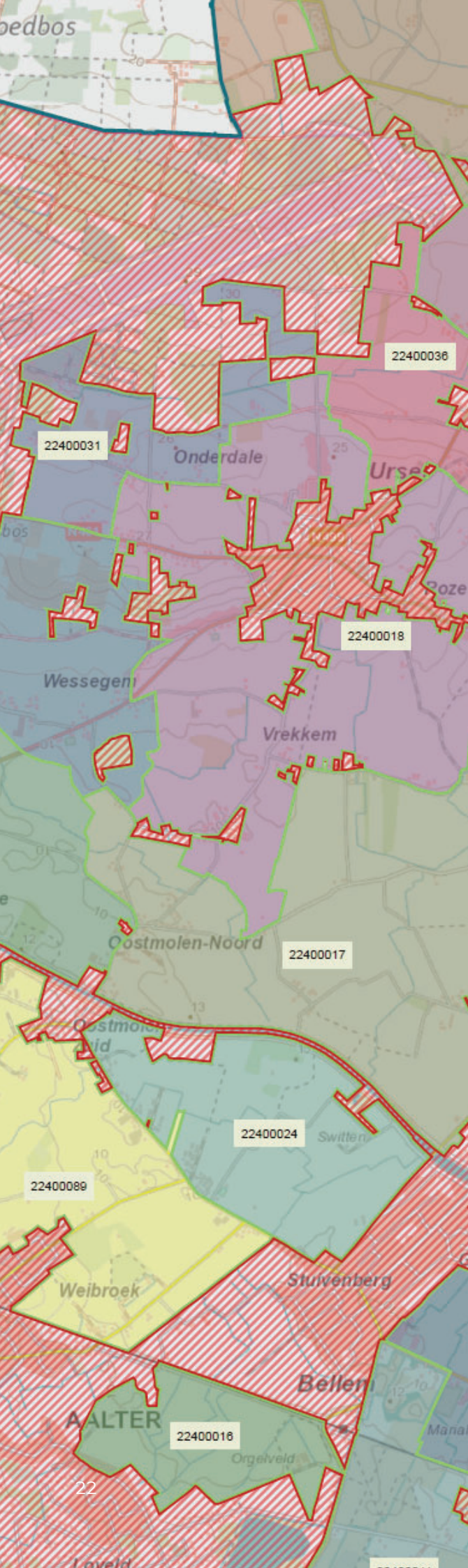

Menselijke activiteit is de belangrijkste oorzaak van habitatverlies en fragmentatie van leefgebieden. De intensieve landbouw, de verandering in landgebruik en het vernietigen van kleine landschapselementen zorgen voor de degradatie of vernietiging van ecosystemen en leefgebieden. Vaak verdwijnen kleine landschapselementen op illegale wijze. Ook stroperij vormt een bedreiging voor het voortbestaan van bepaalde diersoorten. Kreeken, bossen, heidegebieden en trage wegen met lineaire landschapselementen zijn doorgaans aantrekkelijke gebieden voor zachte recreanten, maar soms ook wildcrossers of wandelaars met loslopende honden. Handhaving is dus noodzakelijk.

11

**HUBERTUS VERENIGING
VLAANDEREN PLEIT VOOR
EEN HERWAARDERING EN
EEN PROMOTIE VAN HET
AMBT VAN BIJZONDERE
VELDWACHTER. HUBERTUS
VERENIGING VLAANDEREN
VRAAGT HET OPNEMEN VAN
EEN VERBOD OP
LOSLOPENDE HONDEN IN
HET NATUURDECREET.**

COLLECTIEF JACHTVERBOD IS DISPROPORTIONEEL

Gelukkig komen schendingen van het milieubeheerrecht sneller en vaker aan het licht. De strafmaat hiervoor is hoog. Wat betreft het bestraffen van illegale praktijken, is Hubertus Vereniging Vlaanderen voorstander van strenge individuele straffen. Echter, vandaag stellen we vast dat de Vlaamse overheid in het licht van het illegaal uitzetten van kleinwild (fazant, patrijs en haas) onschuldige individuen treft door het opleggen van een collectief jachtverbod aan een voltallige wildbeheereenheid (WBE). Dat is disproportioneel en onfair.

Hubertus Vereniging Vlaanderen pleit daarom voor wijziging van artikel 23 van het Jachtvoorwaardenbesluit van 25 april 2014 waarbij een jachtverbod naar aanleiding van het illegaal uitzetten van kleinwild enkel kan worden opgelegd op het jachtrevier van de dader(s) en niet meer binnen een ganse wildbeheereenheid.

12

**HUBERTUS VERENIGING
VLAANDEREN PLEIT VOOR EEN
STRENGE EN PROPORTIONELE
BESTRAFFING VAN OVERTREDERS,
MAAR VRAAGT OM COLLECTIEVE
BEWARENDE MAATREGELEN
GERICHT OP EEN
WILDBEHEEREENHEID TE
SCHRAPPEN UIT DE
JACHTREGELGEVING.**

DUURZAAM WILDBRAAD

Onze samenleving streeft naar een circulaire maatschappij, waarbij verspilling van voedsel, energie en grondstoffen ontraden wordt.

Maatschappij en overheid hechten veel belang aan een duurzame en gezonde voeding. Meer en meer mensen willen weten waar hun voedsel vandaan komt, een overgrote meerderheid daarvan is uitgesproken voorstander van de benutting van wildbraad. Het eten van wild past dus 100 % bij het streven naar een duurzame voeding van eigen Vlaamse bodem. Wildbraad is tevens het meest milieu- en diervriendelijke vlees op de markt. Ook Europa erkent jacht als een verantwoorde manier van oogsten, als een waardevolle ecosysteemdienst. In een tijdperk waarin duurzaamheid van het voedsel centraal staat, wenst de consument diervriendelijke vleesproducten met een lage ecologische voetafdruk op zijn bord. Diervriendelijk en jacht, het klinkt contradictorisch. Dat is het niet.

Jachtwild is in de vrije natuur geboren, moet zien te overleven zonder medicijnen, groeihormonen en geselecteerd voedsel en heeft, omdat het onderdeel uitmaakt van de natuur, geen negatief effect op het milieu. Het geniet een volle vrijheid en ervaart geen stress bij transport naar en tijdens het slachten.

Het steekt schril af tegen vleesproductiedieren die in gevangenschap worden opgekweekt en gevoederd worden met landbouwproducten, waarvan de productie vaak een grote en funeste ecologische impact heeft. Een kilo rundersteak heeft vaak nog enkele duizenden kilometers 'foodmiles' afgelegd alvorens het op uw bord terechtkomt.

13

HUBERTUS VERENIGING VLAANDEREN VRAAGT EEN DOOR DE VLAM ONDERSTEUNDE PROMOTIECAMPAGNE VAN INLANDS WILDBRAAD ALS DUURZAAM PRODUCT EN VRAAGT EEN AANPASSING VAN DE VOEDSELVEILIGHEIDSREGELS WAARBIJ JAGERS RECHTSTREEKS GEPLUKT, GEVILD, VERSNEDEN EN VERWERKT WILDBRAAD KUNNEN VERKOPEN AAN DE EINDCONSUMENT NAAR ANALOGIE MET HET NEDERLANDS MODEL.

GOVERNANCE

Bepaalde beleidsinitiatieven binnen andere beleidsdomeinen, bijvoorbeeld ruimtelijke ordening, natuur- en landbouwbeleid, kunnen het jachtbeleid beïnvloeden. Jagers zijn niet steeds vertegenwoordigd in andere advies- en bestuursorganen. In bestaande adviesraden blijven jagers vaak ondervertegenwoordigd. Er is tevens nood aan een statutaire en evenwaardige vertegenwoordiging van jagers en landeigenaars binnen de Regionale Landschappen.

14

**HUBERTUS VERENIGING
VLAANDEREN VRAAGT EEN
STRUCTURELE EN EVENWAARDIGE
VERTEGENWOORDIGING IN ALLE
RELEVANTE ADVIESRADEN EN
BESTUURSORGANEN EN EEN
NAUWERE BETROKKENHEID BIJ HET
BELEID MET EEN DIRECTE IMPACT
OP HET JACHTBELEID.**

In het verleden werden ambtenaren werkzaam bij de Vlaamse overheid belangenvermenging aangesmeerd wanneer zij ook bestuurder waren bij een middenveldorganisatie. Terecht of onterecht, het roept alleszins vragen op. De deontologische code van de Vlaamse Overheid stelt: “persoonlijke voorkeuren en overtuigingen of uw engagement in een vereniging mogen geen weerslag hebben op de objectiviteit waarmee u uw taken uitoefent”.

15

HUBERTUS VERENIGING VLAANDEREN VRAAGT DAAROM DAT BESTUURSMANDATEN (IN ALLE MOGELIJKE VORMEN VAN ORGANISATIES) VAN PERSONEELSLEDEN VAN DE VLAAMSE OVERHEID OPENBAAR WORDEN GEMAAKT.

16

HUBERTUS VERENIGING VLAANDEREN VRAAGT DE VOLWAARDIGE ERKENNING VAN HET GENOT VAN HET JACHTRECHT, OP ALLE PERCELEN WAAROP HET JACHTRECHT IS TOEGEKEND.

Sommige overheidsdiensten werken beleidsdoelstellingen uit waarbij het genot van het jachtrecht beknot wordt of waarbij de doelstellingen uit het faunabeheerplan doorkruist worden. Een tekenend voorbeeld hiervan zijn de beheerovereenkomsten van de Vlaamse Landmaatschappij die in de toepassing ervan het genot van het jachtrecht ontnemen, dit terwijl de jager juridisch het volle jachtrecht geniet van de eigenaar.

17

Diverse overheden (gemeente, provincie, gewest) en overheidsinstellingen (VLM, VMM, De Vlaamse Waterweg, ...) bezitten een uitgebreid patrimonium. Het beheer ervan wordt vaak automatisch overgelaten aan een terreinbeherende vereniging, zonder het aan te bieden op de markt, bijvoorbeeld het beheer langs waterlopen.

**HUBERTUS VERENIGING
VLAANDEREN PLEIT VOOR
EEN TOEPASSING VAN DE
OPENBARE
AANBESTEDINGSPROCEDURES
WANNEER EIGENDOMMEN
VAN OVERHEDEN IN RUIME
ZIN IN BEHEER GEGEVEN
WORDEN.**

Vandaag heeft de arrondissementscommissaris de discretionaire bevoegdheid om de afgifte van een jachtverlof te weigeren of in te trekken. In Vlaanderen bestaat een dermate onevenredige toepassing van deze bepaling in de verschillende provincies, dat een lijst met duidelijke criteria zich opdringt. Bovendien bevat de administratieve beroepsprocedure enkel hiaten, zoals het gebrek aan billijke afhandelingstermijnen.

18

**HUBERTUS VERENIGING
VLAANDEREN PLEIT VOOR
EEN LIJST VAN CRITERIA
WAARBIJ DE ARRONDIS-
SEMENTS-COMMISSARIS DE
AFGIFTE VAN EEN
JACHTVERLOF KAN
WEIGEREN OF INTREKKEN.**

**HUBERTUS VERENIGING
VLAANDEREN PLEIT
DAARNAAST VOOR HET
OPNEMEN VAN REDELIJKE
ANTWOORD- EN
BEHANDELINGSTERMIJNEN
IN DE JACHTREGELGEVING
CONFORM DE BEGINSELEN
VAN BEHOORLIJK BESTUUR.**

JACHTFONDS

Op 30 juni 2017 werd het Jachtfonds ingesteld in het Jachtdecreet van 24 juli 1991. Het Jachtfonds werd opgericht om de inkomsten van de jacht in Vlaanderen gerichter te kunnen besteden aan dienstverlening ten behoeve van jacht en wildbeheer en aan ondersteuning van projecten gerelateerd aan jacht en wildbeheer.

Ter uitvoering van de bepalingen uit het decreet heeft de Vlaamse Regering op 14 december 2018 het Jachtadministratiebesluit gewijzigd met het oog op het instellen van het beheerorgaan hiertoe: het Centraal Comité van het Jachtfonds. Vandaag is dit orgaan niet paritair samengesteld, de vertegenwoordigers van overheidsdiensten beschikken over één vertegenwoordiger meer dan de vertegenwoordigers uit de jachtsector.

De facto worden alle initiatieven en voorstellen vanuit overheidszijde aangenomen. Dat fnuikt het streven naar consensus.

19

**HUBERTUS VERENIGING
VLAANDEREN VRAAGT EEN
PARITAIRE SAMENSTELLING
VAN HET CENTRAAL COMITÉ
VAN HET JACHTFONDS.**

HUBERTUS VERENIGING VLAANDEREN

Vragen?

Dieter De Mets
Beleidsverantwoordelijke HVV
Tel +32 2 242 00 45
dieter.demets@hvv.be

LAMBERMONTLAAN 410 BUS 1
1030 BRUSSEL
KBO-NUMMER: BE0478539897
RPR – NED. ONDERNEMINGSRECHTBANK BRUSSEL

+32 (0)2 242 00 45
INFO@HVV.BE
WWW.HVV.BE